

**ХИЗМАТ ФАОЛИЯТИДА ТИББИЙ КЎРИКЛАРНИНГ
АҲАМИЯТИ ВА САМАРАДОРЛИГИ**

Рохимова Ширин Олланазаровна

Ички Ишлар Вазирлиги Академияси Аниқ фанлар кафедраси

доценти

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20932374>

Аннотация: Мақолада хизмат фаолияти жараёнида тиббий кўрикларнинг аҳамияти, ходимлар соғлигини сақлашдаги ўрни ҳамда касбий фаолият самарадорлигига таъсири таҳлил қилинган. Шунингдек, профилактик тиббий кўрикларнинг касалликларни эрта аниқлаш, меҳнат қобилиятини сақлаш ва хизмат хавфсизлигини таъминлашдаги аҳамияти ёритилган.

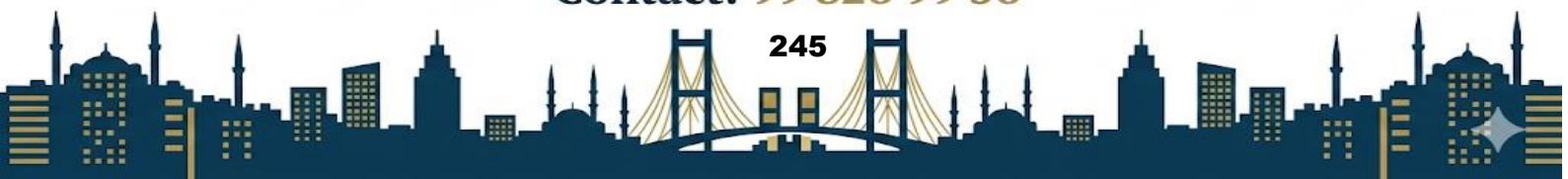
Калит сўзлар: тиббий кўрик, профилактика, хизмат фаолияти, саломатлик, меҳнат қобилияти, ички ишлар органлари, касбий хавф.

Замонавий шароитда хизмат фаолияти билан боғлиқ касбий хавфлар ва юқори психофизиологик юкламалар ходимлар саломатлигини мунтазам назорат қилишни талаб этади. Шу нуқтаи назардан тиббий кўриклар хизмат жараёнининг муҳим таркибий қисми ҳисобланади. Улар ходимларнинг жисмоний ва руҳий ҳолатини баҳолаш, касалликларни эрта аниқлаш ҳамда хизмат вазифаларини хавфсиз бажариш имкониятини таъминлайди .

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотларига кўра, профилактик тиббий кўриклар аҳоли ва меҳнат жамоалари орасида сурункали касалликларнинг олдини олишда энг самарали усуллардан бири ҳисобланади. Айниқса юқори масъулият ва стресс билан боғлиқ касбларда мунтазам тиббий назоратнинг аҳамияти янада ортади.

Тиббий кўрикларнинг асосий мақсади ходимларнинг соғлиқ ҳолатини баҳолаш, хизмат вазифаларини бажаришга таъсир кўрсатиши мумкин бўлган касалликларни эрта аниқлаш ва профилактик чораларни амалга оширишдан

Contact: 99 826 99 56

иборат. Бундай текширувлар нафақат шахс саломатлигини муҳофаза қилиш, балки ташкилот фаолияти самарадорлигини таъминлашга ҳам хизмат қилади.

Тиббий кўриклар жараёнида юрак-қон томир тизими, нафас олиш тизими, марказий нерв тизими ҳамда психоэмоционал ҳолат баҳоланади. Бу эса хизмат жараёнида фавқулодда ҳолатлар келиб чиқишининг олдини олиш имконини беради.

Хизмат фаолиятида тиббий кўрикларнинг аҳамияти

Ички ишлар органлари, ҳарбий хизматчилар ва бошқа махсус хизмат ходимлари ўз фаолияти давомида юқори даражадаги жисмоний ва руҳий юкламаларга дуч келадилар. Шу сабабли уларнинг соғлиқ ҳолатини мунтазам назорат қилиш хизмат хавфсизлигини таъминлашнинг муҳим шарти ҳисобланади.

Тиббий кўриклар орқали артериал гипертензия, юрак ишемик касаллиги, қандли диабет ва бошқа сурункали касалликларни эрта босқичларда аниқлаш мумкин. Эрта ташхис қўйиш ўз вақтида даволаш чораларини кўриш ва оғир асоратларнинг олдини олиш имконини беради.

Бундан ташқари, тиббий кўриклар ходимларнинг психик саломатлигини баҳолаш имконини ҳам яратади. Стресс, депрессия ва касбий чарчаш синдромини эрта аниқлаш хизмат самарадорлигини сақлашда муҳим аҳамиятга эга.

Соғлом ходим меҳнат фаолиятини самарали амалга оширади. Илмий тадқиқотлар мунтазам тиббий кўриқдан ўтувчи ходимларда меҳнат қобилияти юқори ва касаллик туфайли ишдан қолиш ҳолатлари камроқ кузатилишини кўрсатган.

Тиббий кўриклар касбий танлов жараёнида ҳам муҳим аҳамиятга эга. Улар муайян лавозим учун номзоднинг функционал имкониятларини баҳолаш ва касб талабларига мувофиқлигини аниқлаш имконини беради.

Хизмат жараёнида ходимнинг жисмоний ва руҳий ҳолатини мунтазам баҳолаб бориш фавқулодда вазиятларда тўғри қарор қабул қилиш қобилиятини сақлаб

қолишга ёрдам беради. Бу эса хизмат сифати ва жамоат хавфсизлигини таъминлашда муҳим омил ҳисобланади.

Сўнгги йилларда рақамли тиббиёт ва телемедицина технологияларининг ривожланиши тиббий кўриклар самарадорлигини янада ошириш имконини бермоқда. Электрон тиббий маълумотлар базаси ва автоматлаштирилган мониторинг тизимлари касалликларни эрта аниқлаш имкониятларини кенгайтirmoқда.

Шунингдек, тиббий кўриклар таркибига психологик скрининг усулларини кенг жорий этиш хизмат фаолияти билан боғлиқ стресс ва психоэмоционал бузилишларни ўз вақтида аниқлашга хизмат қилади.

Тиббий кўриклар хизмат фаолияти хавфсизлиги ва самарадорлигини таъминлашнинг муҳим воситаларидан бири ҳисобланади. Улар ходимлар саломатлигини сақлаш, касалликларни эрта аниқлаш ва меҳнат қобилиятини узoқ муддат давомида сақлаб қолиш имконини беради.

Мунтазам тиббий кўрикларни ташкил этиш хизмат сифати ошишига, касбий хавфларнинг камайишига ва жамоат хавфсизлигини таъминлаш самарадорлигининг юксалишига хизмат қилади.

REFERENCES

1. World Health Organization. Occupational Health Services. – Geneva: WHO, 2023.
2. Здоровье работающего населения и профилактическая медицина / Под ред. Н.Ф. Измерова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2021.
3. McEwen B.S. Stress, Adaptation and Disease // Annals of the New York Academy of Sciences. – 1998.
4. Goetzel R.Z. Occupational Health and Productivity Management. – New York, 2019.
5. Bashshur R. Telemedicine and Modern Healthcare. – New York: Springer, 2021.

Contact: 99 826 99 56

SCIENTIFIC CONFERENCE OPEN PROCEEDINGS

Global Academic Knowledge Repository

6. Quick J.C. Preventive Stress Management in Organizations. – Washington, 2020.

Contact: 99 826 99 56

